

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

ніби то притаманні уже підтвержені відхилення в поведінці та порушення емоційної сфери, дослідження соціально-психологічних особливостей по мірі впливу нових факторів, є надзвичайно важливими для розуміння подальшого формування особистості та способів допомоги їм у складних душевних переживаннях.

Список використаних джерел

1. Павелків В.Р. Психологічні особливості та детермінанти агресивної поведінки підлітків. URL: <http://surl.li/mjxny>
2. Пилецька Л., Петричук М. Соціально-психологічні особливості девіантної поведінки підлітків. URL: <http://surl.li/mjyyc>
3. URL: <http://surl.li/mjyda>

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ЗНИЖЕННЯ ПІДВИЩЕНОЇ СУГЕСТИВНОСТІ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Ткачук Олександр, здобувач ОС «Магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Березюк Т. П., кандидат психологічних наук, доцент

Підлітковий вік – це період особливої вразливості, пов'язаний із формуванням ціннісних орієнтацій особистості, які можуть визначити майбутнє життя людини. Підвищена сугестивність у цьому віці може призвести до утворення різних форм негативних залежностей, таких як наркоманія, тютюнопаління, комп'ютерна та інтернет-залежність, азартні ігри тощо. Ці залежності можуть мати негативні наслідки для здоров'я та соціальної адаптації підлітків, негативно впливати на їх навчання та розвиток. Тому розробка ефективних методів, в тому числі соціально-психологічного тренінгу, щодо сприяння зниженню ризику утворення таких залежностей, є надзвичайно важливим завданням для команди фахівців соціально-психологічної сфери, яка працює з молоддю.

Мета полягає у дослідженні можливості використання соціально-психологічного тренінгу як ефективного методу в процесі подолання підвищеної сугестивності в підлітковому віці.

В умовах сьогодення комплексність та складність проблем цільових груп дітей і молоді потребує осмислення сучасною наукою змістом професійної діяльності проблеми соціально-психологічної та педагогічної підтримки в межах міжпрофесійної взаємодії, оскільки в ній визначаються ознаки, характерні для різних галузей наукового знання. Налагодження системи соціально-психологічної та педагогічної підтримки передбачає:

- чітке уявлення про цільові групи (їхні особливості і потреби), а також цілі і завдання їх соціально-психологічної та педагогічної підтримки;

- розвиток гуманістичної свідомості, соціальної активності, соціальної рефлексії, небайдужого ставлення до потреб тих, хто перебуває у складних життєвих ситуаціях, здатності до критичного осмислення результатів діяльності, усвідомлення персональної відповідальності за її результати;

- сприяння у збагаченні соціального досвіду особистості щодо діяльності і поведінки у різних соціальних ситуаціях та з різними цільовими групами, налагодження конструктивної соціальної взаємодії між суб'єктами соціально-психологічної та педагогічної підтримки [2, с. 56–57].

Психологічний тренінг презентується як «сукупність психотерапевтичних, психокорекційних та навчальних методів, спрямованих на розвиток навичок самопізнання та саморегуляції, спілкування та міжперсональної взаємодії, комунікативних і професійних умінь», або як «багатофункціональний метод навмисних змін психологічних феноменів людини, групи та організації з метою гармонізації професійного та особистісного буття людини», чи визначається як «сукупність активних методів практичної психології, що використовуються з метою формування навичок самопізнання та саморозвитку» [3, с. 26–27].

Таким чином, важливою складовою психолого-педагогічного супроводу при подолання підвищеної сугестивності в підлітковому віці – *метод соціально-психологічного тренінгу*.

Як зазначають Афанасьєва Н. С., Перелигіна Л. А., *соціально-психологічний тренінг* – це сфера практичної психології, орієнтована на використання активних методів різних видів групової психологічної роботи з метою розвитку компетентності у спілкуванні й особистісного зростання [1, с. 15].

Серед основних відмінностей соціально-психологічного тренінгу від психотерапії, корекції, а також від навчання є такі: по-перше, тренінг не завжди пов'язаний із лікуванням; по-друге, тренінг спрямований на розвиток особистості в цілому, а не на корекцію окремих психологічних структур, які відхиляються від норми, як при психокорекції; по-третє, тренінг не обмежується тільки навчанням, оскільки поряд із когнітивним компонентом тренінгу часто на перше місце виходить емоційний компонент, і найбільш цінним для учасників тренінгу стає отримання, перш за все, емоційного досвіду [3, с. 27].

Узагальнюючи результати дослідження, зазначимо, що тематика сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці мало досліджена. Наукові розвідки, пов'язані з вивченням даного феномену,

можуть бути корисними для розуміння й покращення стану психічного здоров'я підлітків, для розробки ефективних стратегій профілактики uzалежнень.

Вважаємо, що соціально-психологічний тренінг є ефективним методом для зменшення сугестивності у підлітків. Використання даної технології сприятиме розвитку критичного мислення, зменшенню впливу групової думки та підвищенню рівня самоконтролю, виступаючи важливим елементом профілактики ризикованої поведінки та зниження шкідливого впливу зовнішніх факторів на молодь.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва Н. С., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2015. 320 с.
2. Раєвська Я. М. Міжпрофесійна взаємодія фахівців соціальної сфери при роботі з дітьми та молоддю. *Психологічні реалії становлення особистості підлітка: сучасність та перспективи*: матеріали круглого столу / за ред. Максимової Н. Ю., Грись А. М., Максим О. В. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 95 с.
3. Сідун О. Ю. Профілактика та психокорекція подолання підвищеної сугестивності в юнацькому віці. *The Caucasus. Southern Caucasus scientific Journal of Akademik Reserch*. 2017. P. 25–29. URL: <http://surl.li/mjygv>

ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ ЕМОЦІЙНИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Томко Мар'яна, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ
Керівник: Павелків В.Р., доктор психологічних наук, професор

Діти старшого шкільного віку зазвичай знаходяться у періоді значних змін у своєму житті, що може викликати емоційні порушення. Важливо вчасно виявляти та коригувати такі порушення для забезпечення психічного здоров'я дітей та покращення їхньої соціальної адаптації.

Проблема діагностики та корекції емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку є досить актуальною у сучасному світі, де зростає кількість дітей з психічними та емоційними порушеннями. Загальновідомо, що емоційний стан дитини може впливати на її поведінку, навчання, а також має значення для формування психічного та фізичного здоров'я в майбутньому.

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життестійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життестійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.